

odborný časopis

SOČIÁLNÍ SLUŽBY

cena: 69 Kč / 3 €

„Očkování zlepšuje celkovou odolnost a přispívá k lepšímu zdraví seniorů,“

říká Eva Topinková, přednostka Geriatrické kliniky 1. lékařské fakulty UK a VFN v Praze

Nutriční péče není jen pitíčko s umělou výživou – nejen poznatky z jednoho domova

Psychologie

Umění dávat a brát dokáže změnit život

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky
www.apsscr.cz • www.socialnisluzby.eu

ročník: XXV.
říjen 2023

O diskriminaci ze strany poskytovatele sociálních služeb lze hovořit v případě, pokud by bez odůvodnění odmítl přijmout žadatele o sociální službu ze zákonem zakázaných důvodů. Dále může dojít k nepřímé diskriminaci z důvodu zdravotního postižení, pokud by konkrétního žadatele odmítl výhradně z důvodu chování náročného na péči, jež je však projevem jeho zdravotního postižení.

moc dotčené osoby a jejich rodiny nechat bez potřebné podpory.⁸

Jestliže kraj této své povinnosti nedostojí a opomene učinit potřebná opatření k tomu, aby byly vhodné sociální služby dostupné, lze se ochrany tohoto práva dovolávat před obecnými soudy. Ústavní soud k tomu jako vhodný procesní prostředek uvedl podání správní žaloby na ochranu před nezákonným zásahem.⁹ Nejedná se přitom o nárok na poskytování sociálních služeb konkrétním poskytovatelem, ale o zajištění dostatečné kapacity takových služeb, jež budou schopny adekvátně zajistit péči o osoby s chováním náročným na péči.

» Ochrana před diskriminací

Diskriminaci dle antidiskriminačního zákona rozumíme takové jednání či opomenutí, kdy se s danou osobou zachází méně příznivě než s osobou jinou ve srovnatelné situaci, a to na základě některého ze zakázaných důvodů.¹⁰

O diskriminaci ze strany poskytovatele sociálních služeb lze hovořit v případě, pokud by bez odůvodnění odmítl přijmout žadatele o sociální službu ze zákonem zakázaných důvodů. Dále může dojít k nepřímé diskriminaci z důvodu zdravotního postižení, pokud by konkrétního žadatele odmítl výhradně z důvodu chování náročného na péči, jež je však projevem jeho zdravotního postižení. Poskytovatel by tak musel prokázat, že případně odmítnutí takového žadatele sleduje legitimní důvod, a že takové rozhodnutí je za daných okolností učiněno jako nezbytné i přeměřené.

Možnou diskriminaci může představovat i skutečnost, že se poskytovatel nepokusil předmětnou službu osobě s těmito projevy přizpůsobit.¹¹ I v případě, že dané zařízení sociálních služeb není primárně určené pro

určitou skupinu osob (například pro osoby s poruchou autistického spektra), je povinno pokusit se podniknout přiměřená opatření, aby klient mohl v zařízení setrvat.¹² Prokáže-li se, že tento stav je pro poskytovatele nepřiměřeným zatížením, lze se této povinnosti zprostit. V každém případě je ovšem nejprve třeba projevit určité úsilí s cílem přizpůsobit danou službu tak, aby ji mohl využít i klient s projevy náročnými na péči a nebyl automaticky znevýhodňován oproti ostatním klientům.

Diskriminace se může potažmo dopustit také kraj při zajišťování dostupnosti sociálních služeb, pokud by soustavně opomíjel reagovat na potřeby specifické skupiny osob, například právě osob se zvláště těžkým zdravotním postižením či problematickým chováním. Jak rovněž připomněl Ústavní soud, při zajišťování dostupnosti sociálních služeb je veřejná moc povinna respektovat a dodržovat principy rovnosti osob a nediskriminace. K zásahu do chráněného práva by mohlo dojít v situaci, kdy by veřejná moc byla zcela nečinná, kdy by určitá oprávněná osoba dlouhodobě neměla k dispozici žádné vhodné sociální služby umožňující základní důstojný život, či pokud by veřejná moc ze svého zájmu zcela vyloučila určitou skupinu oprávněných osob.¹³ V takovém případě je možné jako prostředek soudní ochrany zvážit také podání antidiskriminační žaloby vůči kraji.

Po posouzení, zda se v daném případě skutečně jedná o diskriminaci dle antidiskriminačního zákona,¹⁴ může ochránce v rámci své činnosti poskytnout metodickou pomoc. Ta spočívá v doporučení dalších vhodných kroků podle okolností konkrétního případu, a to zpravidla při vymáhání práva na poskytnutí či dostupnost sociálních služeb soudní cestou.

Poradna konceptu Bazální stimulace

Na dotazy čtenářů odpovídá **PhDr. Karolína Maloňová, Ph.D.**, certifikovaná lektorka a supervizorka, jednatelka INSTITUTU Bazální stimulace podle Prof. Dr. FRÖHLICHA, s. r. o.

Dobrý den, jsme domov pro seniory a rádi bychom se zeptali, jakými technikami bazální stimulace bychom mohli navodit spánek u jedné z našich klientek. Jde o paní ve věku 85 let, která je dementní a má Parkinsonovu chorobu. Máme dvouložkové pokoje a paní v noci ruší spolubydlici. Většinou kolem půlnoci začíná být velmineklidná, křičí a nespí téměř do 4 hodin do rána.

J. M., klíčový pracovník

Odpověď:

Doporučuji večer aplikovat celotělovou somatickou zklidňující stimulaci. Formu aplikace zvolte dle vašich provozních zvyklostí. Lze ji aplikovat v rámci večerní toalety nebo promazáváním pokožky, ale také nasucho např. prostřednictvím stimulačních rukavic. Pak ještě aplikujte alespoň krátkou Masáž stimulační dýchání. Tato technika navozuje spánek. Navození zklidnění a spánku můžete umocnit ještě polohováním do hnízda, popř. hnízda kombinovaného s mumii. Preferujte oblíbenou polohu klientky, pokud ji znáte z biografické anamnézy. Tyto tři bazálně stimulační nabídky by mohly klientku nefarmakologicky zklidnit a umožnit jí spánek.

⁸ Tamtéž, bod 51.

⁹ Dle ustanovení § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

¹⁰ Dle ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), jsou těmito zakázanými důvody rasa, etnický původ, národnost, pohlaví, sexuální orientace, věk, zdravotní postižení, náboženské vyznání, víra či světový názor, v případech volného pohybu pracovníků Evropské unie také státní příslušnost.

¹¹ Ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 antidiskriminačního zákona se nepřímou diskriminací z důvodu zdravotního postižení rozumí také odmítnutí či opomenutí přijmout přiměřená opatření, aby osoba se zdravotním postižením mohla využít služeb určených veřejnosti, ledaže by takové opatření představovalo nepřiměřené zatížení.

¹² Dle ustanovení § 3 odst. 2 antidiskriminačního zákona.

¹³ Nález Ústavního soudu ze dne 23. ledna 2018, sp. zn. I. ÚS 2637/17, bod 47.

¹⁴ Ustanovení § 2 a § 3 antidiskriminačního zákona.